Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Viorica Dodon)
Dosarul nr. 2a-4009/24
(2-24051526-02-2a-15102024)

D E C I Z I E

16 aprilie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Diana Corlăteanu și Lucia Bagrin
Grefier Alina Dubenco

examinând, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelantul Mihail Guzic, și cererea de apel declarată de apelantul Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 iulie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Grigore Stoian cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 8 mai 2024, reclamantul Mihail Guzic, a depus acțiunea împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Grigore Stoian cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti.

În motivarea acțiunii indică că, a activat din anul 1993 în cadrul ***** în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în prezent este pensionar al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova din luna iunie 2005. În conformitate cu prevederile art. 35 al Legii Republicii Moldova „Cu privire la poliție” nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu toate modificările ulterioare, asigurarea colaboratorilor poliției cu spațiu locativ, colaboratorilor poliției li se acorda de către organele publice locale, cel mult după trei ani de zile de la angajare la serviciu, spațiu locativ sub formă de apartament sau casă separată conform normelor stabilite de legislație.

Notează că la 15 ianuarie 2009 s-a adresat cu o cerere prealabilă către Consiliul municipal Chişinău în privinţa asigurării cu spațiu locativ conform art. 35 a Legii Republicii Moldova „Cu privire la poliţie" nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu toate modificările ulterioare. Iar la 4 februarie 2009 (G-125/09) conform răspunsului parvenit de la Direcția generală locativ comunală şi amenajare a Consiliului municipal Chişinău a fost informat că problema locativă este luată la control şi urmează să fie soluționată pe parcurs, în funcție de fondul locativ disponibil.
Susține că luând în considerație că nu a fost asigurat cu spațiu locativ de către autoritățile publice locale conform legislației în vigoare, nu a dispus şi nici nu dispune în prezent de spațiu locativ conform legislației în vigoare, locuiește în municipiul Chişinău într-o odaie în cămin fără dependență sanitară, suprafaţa locativă de 12 m.p. cu familia. A fost nevoit să se adreseze în instanţa de judecată pe 18 februarie 2009 la Curtea de Apel Chişinău cu acțiune către Consiliul municipal Chişinău prin care a solicitat să-i fie recunoscut dreptul la asigurarea cu spaţiu locativ şi obligarea Consiliului municipal Chişinău să emită actul administrativ – decizia de repartizare a spațiului locativ din fondul municipal în corespundere cu legislația locativă în vigoare. Prin hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009 instanţa de judecată a admis cererea de chemare în judecată depusă, a recunoscut dreptul lui împreună cu membrii familiei la asigurarea cu spaţiu locativ conform legislației locative în vigoare, a obligat Consiliul municipal Chişinău să-i acorde lui şi membrilor familiei lui spaţiu locativ sub formă unui apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislaţia locativă în vigoare.
Indică că, Consiliul municipal Chişinău a declarat recurs împotriva hotărârii, iar prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009 s-a decis respingerea recursului cu menținerea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009.
Punctează că după intrarea în vigoare a deciziei judecătoreşti, la 9 octombrie 2009 s-a adresat cu o cerere către șeful oficiului de executare a sectorului Centru municipiul Chişinău, Primarul general al municipiului Chişinău şi Consiliul municipal Chişinău prin care a solicitat să contribuie conform legislației în vigoare la executarea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009 conform legislației în vigoare.
Subliniază că conform încheierii executorului judecătoresc Oleg Ungureanu cu privire la primirea spre executare a documentului executoriu şi intentare a procedurii de executare, s-a dispus a intenta procedura de executare nr. 12-884/09 la 12 iunie 2009 şi a obliga Consiliul municipal Chişinău să execute decizia menționată şi stabilirea termenului de executare benevolă.

Afirmă că hotărârea judiciară nominalizată rămâne fără executare până în prezent. Având în vedere, că hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009 nu se executa în termenul stabilit de lege, a înaintat la CtEDO o cerere la 29 noiembrie 2009 în conformitate cu articolul 34 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum şi cu articolele 45 şi 47 ale Regulamentului Curţii, care a fost înregistrată cu *nr. 65404/09, Guzic c. Moldovei*, în legătură cu faptul, că prin neexecutarea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009 se încalcă art. 6 al Convenției, adică a dreptului la un proces echitabil. De asemenea, prin neexecutarea deciziei judecătoreşti menționate, se încalcă şi dreptul său la protecția proprietății, drept prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenției.
Conform scrisorii CtEDO la 29 septembrie 2011 a fost informat că la 1 iulie 2011 în Republica Moldova a întrat în vigoare Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti. În concluzie Curtea a considerat că este necesar să facă uz de noul remediu intern în scopul restabilirii drepturilor încălcate etc.
Invocă că, luând în considerație, că la 1 iulie 2011 în Republica Moldova a intrat în vigoare Legea Republicii Moldova nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, având temeiul recomandările Curţii Europene pentru drepturile Omului a considerat că este necesar să facă uz de noul remediu intern în scopul restabilirii drepturilor încălcate etc.
Indică reclamantul că urmare a neexecutării hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, în baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti menționate, instanţa de judecată a dispus a-i acorda o sumă de bani pentru orice prejudiciu material, moral, costuri şi cheltuieli suportate de către reclamant (hotărârea Judecătoriei Râşcani municipiul Chişinău din 20 noiembrie 2012, modificată prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 26 martie 2013 prin care a fost casată parţial hotărârea Judecătoriei Râșcani municipiul Chişinău din 20 noiembrie 2012 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mihail Guzic împotriva Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, Consiliul municipal Chişinău, executor judecătoresc Oleg Ungureanu privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, repararea prejudiciului moral şi obligarea executării hotărârii judecătoreşti, în partea reparării prejudiciului moral, cu pronunțarea în această

parte a unei noi hotărâri, după cum urmează: se încasează de la Statul Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, în beneficiul lui Mihail Guzic suma de 1200 (una mie două sute) EURO, cu titlu de prejudiciu moral în lei la momentul executării hotărârii judecătoreşti conform cursului oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova, menținută prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 17 iulie 2013, prin care instanţa dispune, recursurile declarate de către Mihail Guzic şi Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, se consideră inadmisibile.
Afirmă că toate eforturile întreprinse conform legislației în vigoare în realizarea dreptului lezat nu au dat rezultate. Hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009 rămâne fără executare până în prezent.
Precizează că la 21 martie 2018 a depus o altă cerere de chemare în judecată, pe o altă perioadă de neexecutare, împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, intervenient accesoriu executor judecătoresc Victor Caţer, conform Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti. Ca urmare a neexecutării hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2018 s-a admis parţial cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenienți Consiliul municipal Chişinău, executor judecătoresc Victor Caţer. S-a constatat încălcarea dreptului reclamantului prevăzut de articolul 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale şi articolul 1 al Protocolului 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale de către Statul Republica Moldova, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, în beneficiul reclamantului suma de 30000 lei cu titlu de prejudiciul prejudicial moral cauzat pentru neexecutare în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, pentru perioada de timp din 3 iulie 2012 până la depunerea cererii de chemare în judecată pe 21 martie 2018. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului suma de 3000 lei, cheltuielile de asistență juridică. În rest, pretențiile înaintate în cerere privind repararea prejudiciului moral şi a cheltuielilor de asistență juridică şi a cheltuielilor de judecată pentru xerocopii s-au respins ca

neîntemeiate. Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 23 octombrie 2018 s-a respins cererea de apel declarată de către reclamant şi Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chişinău sediul Buiucani din 28 iunie 2018 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chişinău, executor judecătoresc Victor Caţer cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, repararea prejudiciului moral şi încasarea cheltuielilor de judecată. Prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie 23 ianuarie 2019 recursurile declarate de reclamant și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, au fost declarate inadmisibile.

Afirmă că conform recomandărilor Curţii Europene pentru drepturile Omului, după exercitarea-folosirea noului remediu intern în scopul restabilirii drepturilor încălcate, în baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 (prin hotărârea Judecătoriei Chişinău sediul Buiucani din 28 iunie 2018, menținută prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 23 octombrie 2018 şi încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 23 ianuarie 2019) a înaintat-expediat la CtEDO din nou o cerere la data de 20 aprilie 2019 în conformitate cu articolul 34 al Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, precum şi cu articolele 45 şi 47 ale Regulamentului Curţii, care a fost înregistrată cu *nr. 22923/19, Guzic c. Moldovei*, în legătură cu faptul că prin neexecutarea hotărârii Curţii de Avei Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, se încalcă art. 6 al Convenţiei, adică a dreptului său la un proces echitabil. De asemenea, prin neexecutarea deciziei judecătoreşti menționate, se încalcă şi dreptul reclamantului la protecția proprietății, drept prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenţiei.

Comunică că, ca urmare a neexecutării în continuare a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, la 30 septembrie 2021 a depus o altă cerere de chemare în judecată, pe o alta perioadă de neexecutare, împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian, conform Legii Republicii Moldova nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, Primăria municipiul Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 16 iunie 2022 a fost admis apelul declarat de Mihail Guzic împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021. S-a casat hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021 şi s-a emis o hotărâre, prin care: s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic, s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu, s-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova în beneficiul lui Mihail Guzic suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în legătură constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, în rest acţiunea înaintată privind încasarea diferenței prejudiciului s-a respins ca neîntemeiată. Iar prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie 23 noiembrie 2022 s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de Mihail Guzic, reprezentant de avocatul Natalia Culeac-Reul, şi de Ministerul Justiţie al Republicii Moldova împotriva deciziei Curţii de Apel Chişinău din 16 iunie 2022.
Indică că, conform practicii judiciare a Curţii Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, hotărârea judecătorească nu se finalizează cu pronunțarea, ci cu executarea ei și că în acest sens se aduc ingerințe drepturilor lui prevăzute de art. 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, care declară că fiecare persoană are dreptul la protejarea drepturilor sale civile de către o instanţă independentă, care se va pronunța referitor la drepturile sale cu caracter civil. Odată ce o hotărâre de judecată nu va fi executată, are loc încălcarea art. 6 CEDO. Conform art. 1 al Convenţiei Europene pentru Drepturile Omului, se obligă Statele Membre să recunoască oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile şi libertățile definite în titlul I al Convenţiei. Această obligație trebuie respectată de către toate instituțiile statale, de către puterea executivă a statului, însă şi de puterile legislativă şi judecătorească, precum şi de către toate persoanele care acționează în numele acestor puteri.
Reclamantul pretinde, că neexecutarea ulterioară a hotărârii în favoarea sa se încălca dreptul lui garantat de articolul 6 §1 al Convenţiei.
Menționează că o autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor şi a spațiului locativ alternativ ori altfel de motive ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti. La fel, şi pronunțarea unei hotărâri care se cunoaște cu certitudine că nu va fi executată. Firește, o întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale. Dar întârzierea nu poate fi astfel, încât să prejudicieze esența dreptului protejat conform articolului 6§1 al Convenţiei (*a se vedea Immobiliare Saffi v. Italy [GC], nr. 22774/93, § 74, ECHR 1999-V*). Prin urmare, există o violare a articolului 6§1 al Convenţiei. În continuare, reclamantul pretinde, că datorită eventualei neexecutării a hotărârii judecătoreşti în favoarea sa, el nu poate beneficia de bunurile sale şi, astfel, în consecință se încalcă dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

Protocolului nr. 1 la Convenţie prevede că orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică şi în condiţiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internaţional. Dispoziţiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosinţa bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuţii, sau a amenzilor. Curtea reiterează că o „pretenţie" poate constitui un „bun" în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţie, dacă ea este suficient de certă pentru a fi executorie (*a se vedea Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis v. Greece, hotărâre din 9 decembrie 1994, Seria A nr. 301-B, § 59*).

Menţionează reclamantul că hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menţinută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, devenind irevocabilă şi executorie, nu a putut să obţină executarea acestei hotărâri imediat ce a devenit executorie. Aceasta constituie o ingerinţă în dreptul său la respectarea bunurilor sale, aşa precum este prevăzut în prima propoziţie a primului paragraf al articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţie. Prin neexecutarea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menţinută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, autorităţile naţionale împiedică reclamantul, care în mod rezonabil, se aşteaptă de a obţine respectarea drepturilor sale. Prin urmare, există o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţie.

În motivele acţiunii reclamantul Mihail Guzic indică constatările Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 8 din 24 decembrie 2012 cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral şi material cauzat persoanelor prin violarea art. 3, 5, 8 CEDO.

Consideră că, în continuu, Consiliul municipal Chişinău în cârdăşie cu Guvernul Republicii Moldova nu au întreprins nici o măsură întru executarea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menţinută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, cu atât mai mult, fiind expirat termenul recomandat de Curte pentru care Guvernul urma să introducă, în termen de 6 luni de la data când hotărârea pilot Olaru şi alţii contra Republicii Moldova va deveni definitivă, un remediu care va asigura o redresare cu adevărat efectivă pentru violările Convenţiei cauzate de neexecutarea hotărârilor privind acordarea locuinţelor sociale. Astfel, reclamantului i-au fost violate drepturile prevăzute de Articolul 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor şi Libertăţilor Fundamentale şi de Articolul 1 al Protocolului Adiţional la Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale, şi anume: a) dreptul persoanei la judecarea cauzei într-un termen rezonabil. Or, actul justiţiar nu se finalizează cu pronunţarea hotărârii de către instanţa judecătorească, ci cu executarea ei, astfel, restabilirea persoanei în drepturi, în cazul dat, nu se execută hotărârea Curţii de

Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, devenită irevocabilă după pronunțare (sau în termen mai mare de 9 ani nu este repus în drepturile de proprietate). Pentru reclamant acest termen este foarte mare, reieşind din faptul, că locuieşte în municipiul Chişinău într-o odaie în cămin fără dependență sanitară, suprafaţa locativă de 12 m.p. cu familia; b) dreptul persoanei la judecare sau accesul la justiție. Deoarece nu se execută decizia judecătorească definitivă menționată, nu poate fi vorba că se respectă dreptul de acces la justiție, prevăzut de Articolul 6 al Convenţiei; c) dreptul persoanei la protecția proprietății. Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale şi nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa. Cu toate că instanţa de judecată, s-a pronunțat în privinţa obligării administrației publice locale de a-i acorda reclamantului împreună cu familia spaţiu locativ, reclamantul până la momentul de faţă nu a intrat în posesia, administrarea şi folosință locuinței sale.

Afirmă că în acest context, reclamantul cere să fie constatat şi recunoscut faptul că Statul Republica Moldova i-a violat drepturile prevăzute la Articolul 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale şi Articolul 1 al Protocolului Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale. Este unanim recunoscut că normele şi principiile dreptului internațional se completează şi se îmbogățesc esențial prin hotărârile concrete ale Curților Internaționale (CEDO etc). Totodată, menționează şi faptul că Republica Moldova ratificând Convenția Europeană Pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, adoptată la 4 noiembrie 1950, în vigoare pentru Republica Moldova din 12 septembrie 1997, şi-a asumat obligația să garanteze oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa drepturile şi libertățile stipulate în Convenţie (drepturi civile şi politice), a recunoscut dreptul la recurs individual în faţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, s-a angajat să respecte hotărârile definitive ale Curţii în orice dosar în care este parte, precum şi pentru toate cauzele referitoare la interpretarea şi aplicarea Convenţiei şi a protocoalelor ei adiționale la care este parte. Astfel, Republica Moldova a recunoscut dreptul la recurs individual în faţa Curţii şi jurisdicția obligatorie a Curţii atât pentru instanțele judecătoreşti naționale, cât şi pentru autoritățile publice naționale.

Menţionează că şi Plenul Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova, recunoscând statutul de izvor de drept al Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în ordinea juridica internă explicat în Hotărârea nr. 17 din 19 iunie 2000 privind aplicarea în practica judiciară de către instanțele judecătoreşti a unor prevederi ale Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în care se menționează că Convenția constituie o parte integrantă a sistemului legal intern şi respective urmează a fi

aplicată direct ca orice altă lege a Republicii Moldova, cu deosebirea că CEDO are prioritate faţă de legile interne, care îi contravin. Astfel, Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, hotărârile Curţii Europene a Drepturilor Omului care se întemeiază pe această Convenţie şi ale cărei dispoziții le aplică, fiind şi interpretul supreme al acestora, sunt recunoscute ca având statut de izvor de drept şi au aplicabilitate direct în dreptul naţional. Totodată, concretizează că prejudiciul moral pe care îl solicit în speță în sumă şi în mărime de 400000 lei derivă din perioada de timp pentru neexecutarea hotărârii menționate, de la 30 septembrie 2021 până la 8 mai 2024 şi se încadrează cât şi în sumele acordate de CtEDO pe cazuri similare, cât şi conform Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 8 din 24 decembrie 2012.

La acest capitol menționează şi Hotărârea CEDO din 29 noiembrie 2005, cererea *nr. 15840/02 Criţco vs Moldova*, în care Curtea reaminteşte că dreptul la o instanţă, garantat de art. 6 CEDO, ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui Stat Contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă şi obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părţi.

Punctează că în speţă este cert că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătoreşti, care este statul Republica Moldova, nu a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării hotărârii judecătoreşti irevocabile, ca urmare reclamantul nu a putut beneficia de succesul obținut în urma examinării litigiului, care se referă la asigurarea cu spaţiu locativ, fapt incontestabil denotă că hotărârea adoptată în favoarea reclamantului a rămas neexecutată o perioadă considerabilă de timp. În acest sens reiterează un șir de cauze examinate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, potrivit cărora desfășurarea unei jurisprudențe contrare pe cazuri analogice constituie de la sine încălcarea principiului siguranței publice şi încălcarea art. 6 din Convenţie, privind dreptul la un proces echitabil.

De asemenea, în argumentarea poziției sale, reclamantul menționează şi consideră că este necesar de ținut cont atât şi de practica Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova pe cazuri analogice (pe care le indică în motivarea acțiunii) și decizia CtEDO din 12 februarie 2019, cererea nr. 35098/12 pe cazul *Cristea v. Moldova* care clar menționează că Statul pârât trebuie să asigure fără întârziere executarea corectă a deciziei inițiale în favoarea reclamantului, totodată hotărârea judecătorească urmează să fie executată fără întârziere necătând de faptul că reclamantul în prezent activează sau nu în organele de poliție etc., decizia Curţii Europene a Drepturilor Omului pronunțate la 7 iulie 2020 în cauza *Osadcii Cornel şi alţii versus Republica Moldova* (cererea nr. 51662/12, 7689/13 şi 67076/13) CEDO a condamnat Statul Republica Moldova pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi a constatat violarea Articolul 6 a Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale şi Articolul 1 al Protocolului 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea

Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale de către Statul Republica Moldova şi a dispus achitarea reclamanților despăgubiri materiale şi morale cauzate.
Relevă că conform scrisorii Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova nr. 04/10685 din 7 noiembrie 2014 adresată instituțiilor de stat, inclusiv şi instanţelor judecătoreşti, se menționează că atunci când statul sau agenții săi sunt debitori, statul este obligat să întreprindă măsuri ventru a executa hotărârea fără ca să se ceară de la creditor să inițieze o procedură de executare.
De asemenea, în argumentarea poziției sale, reclamantul menționează că este necesar de ținut cont atât şi de practica judiciară uniformă, care îndeamnă instanțele de judecată la aplicarea corectă şi unitară a dispoziţiilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, Recomandării nr. 6 a Curţii Supreme de Justiţie din 1 noiembrie 2012 privind satisfacția echitabilă, Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 8 din 24 decembrie 2012 cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral şi material cauzat persoanelor prin violarea art. 3, 5, 8 CEDO, prin prisma Convenţiei Europene pentru Drepturile Omului şi a Libertăților Fundamentale, precum şi a prevederilor altor acte normative tangențiale cu tematica abordată. Sarcina constituțională şi convențională a dezideratului drept la executarea hotărârii judecătoreşti, rezultă din stipulațiile şi spiritual art. 120 din Constituție, precum şi ale art. 6 din Convenţie, implică aplicabilitatea prioritară a acestor dispoziții în cazul în care actele normative sunt insuficient de clare sau contravin acestora.
Indică că, până în prezent se află într-o stare continuă de imposibilitate de a-şi realiza drepturile sale la executarea hotărârii judecătoreşti irevocabile ca fiind un tratament discriminatoriu, dar şi de a pretinde debitorului Consiliul municipal Chişinău încetarea aplicării tratamentului discriminatoriu în privinţa sa şi de a cere repararea prejudiciului material şi moral cauzat printr-un astfel de tratament. În acest context, într-adevăr, pe parcursul a unui termen îndelungat a suportat evident o încordare psihică, retrăiri, adică o stare de stres, circumstanțe desigur legate de suferințe morale atât psihice, cât şi fizice.
Consideră că prin probele anexate la dosar, se confirmă cu certitudine faptul, că hotărârea Curţii de Avei Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, nu este executată, însă potrivit art. 2 alin. alin. (1), (2), (3) şi (4) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, nr. 87 din 21 aprilie 2011, în vigoare din 1 iulie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau

dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă.
Menționează că fiecare stat trebuie să asigure funcționarea unor instrumente juridice care să fie adecvate şi suficiente pentru a asigura executarea obligațiilor pozitive care revin statului (*Ruianu c. României*).
Solicită constatarea faptului de violare a drepturilor prevăzute de articolul 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale şi Articolul 1 al Protocolului 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale de către Statul Republica Moldova, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui suma în mărime de 400000 lei cu titlu de prejudiciul moral, pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, care derivă din perioada de timp pentru neexecutarea hotărârii pentru perioada de timp de la 30 septembrie 2021 până la depunerea cererii de chemare în judecată pe 8 mai 2024 şi care se încadrează în sumele acordate de CEDO pe cazuri similare, cât şi conform Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 8 din 24 decembrie 2012, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7000 lei.

Poziţia instanţei de fond:

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 iulie 2024, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Mihail Guzic, prejudiciul moral în sumă de 50000 lei cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-1290/08 din 5 mai 2009 și cheltuielile de judecată în sumă de 7140 lei. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată

Solicitarea apelantului:

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 2 august 2024, **apelantul Ministerul Justiției al Republicii Moldova**, reprezentat de Constantin Cachița, în baza procurii nr. 15 din 17 februarie 2023, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 iulie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă cererea de chemare în

judecată. A indicat că, motivele de fapt şi de drept vor fi prezentate suplimentar după ce va lua cunoştinţă cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar.

4. La fel, nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 5 august 2024, **apelantul Mihail Guzic**, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 iulie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.
5. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu la 15 octombrie 2024.
6. Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 17 octombrie 2024, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de apelantul Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova. S-a comunicat apelantului Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, că necesită să prezinte, în cancelaria Curţii de Apel Chişinău, cererea de apel motivată cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul şi probele invocate în susţinerea apelului, şi că i se acordă termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menţionate.
7. La 25 noiembrie 2024, apelantul Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, a prezentat cererea de apel motivată, înlăturând în termen neajunsurile cererii de apel.
8. Prin încheierea Curţii de Apel Centru din 5 februarie 2025, s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de apelantul Mihail Guzic și cererea de apel declarată de apelantul Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova.

Argumentele părţilor:

9. În motivarea apelului declarat de **apelantul Mihail Guzic**, a indicat că nu este de acord parțial cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind parțial neîntemeiată, fiind pasibilă de a fi casată în partea ce ține de respingerea încasării prejudiciului moral în mărimea solicitată.

În susținerea cererii de apel, apelantul-reclamant Mihail Guzic, a reiterat argumentele invocate în cererea de chemare în judecată, pe care le susține integral și solicită de a fi admisă cererea de chemare în judecată integral, cu motivele de fapt și de drept invocate.

10. În motivarea apelului declarat de **apelantul Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova**, a indicat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind neîntemeiată și pasibilă casării.

Menționează că conform practicii juridice naționale, Statul răspunde eventual patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin încălcarea dreptului la

executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, iar elucidarea cazurilor şi condițiilor de răspundere patrimonială se face prin legea specială, care este Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti.
Relevă că în coroborare cu prevederile articolelor 1, 2 al legii sus menționate, precum și art. 6 din Convenție, reclamantul este în drept să înainteze o astfel de acțiune. Totuși, acest drept nu poate obliga un stat să asigure executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil, oricare ar fi ea şi oricare ar fi circumstanţele. În schimb, statul are obligația de a se dota cu un arsenal juridic adecvat şi suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive ce îi revin. Respectiv, instanţa de judecată are ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale au fost adecvate şi suficiente.
Precizează că instanţa de fond a apreciat arbitrar poziția participanților procesului şi nu a luat în considerare pertinența dispunerii încasării sumei de 50000,00 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 7140,00 lei cheltuieli de judecată. Astfel, consideră că instanţa de fond nejustificat a dispus încasarea din contul bugetului de stat a acestui prejudiciu, în condițiile în care cauza nu a fost examinată sub toate aspectele şi s-a dat o apreciere incorectă a probelor prezentate.
Punctează că prin prisma jurisprudenței Curţii Europene pentru Drepturile Omului, aprecierea termenului rezonabil de executare urmează a fi făcut după anumite criterii de apreciere, cum sunt: complexitatea cauzei, comportamentul părţilor, care include aprecierea comportamentului reclamantului şi a autorităților şi miza (interesul) pentru reclamant. Complexitatea cauzei: problematica obiectului executării se manifestă prin imposibilitatea executării hotărârii instanţei de judecată (pentru perioada de timp din 30 septembrie 2021 – 8 mai 2024) privind asigurarea cu spaţiu locativ, reieşind din faptul că debitorul - autoritatea publică locală din mun. Chişinău, la momentul actual nu dispune de spații locative disponibile din fondul locativ a municipiului Chişinău, cât şi de mijloace financiare necesare pentru construcția acestor spații locative. Prin urmare, Consiliul municipal Chişinău nu neagă faptul că va executa în viitor hotărârile instanţelor de judecată în acest sens. Astfel, evident că o autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor şi a spațiului locativ alternativ ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri. Firește, o întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale. Comportamentul autorității responsabile de executarea hotărârii judecătoreşti: conduita autorității responsabile de executarea hotărârii judecătoreşti este una conformă cu legislaţia în vigoare şi nu relevă indicii privind lipsa de diligență. Miza (interesul) pentru reclamant: se manifestă prin asigurarea cu spaţiu locativ de către autoritatea publică locală din mun. Chişinău. Astfel, nu

poate fi vorba despre ne întreprinderea tuturor măsurilor necesare şi posibile de întreprins în vederea executării documentului executoriu vizat.
Menţionează că funcționarii publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care nu sunt asigurați cu spaţiu locativ (inclusiv cămin) la locul de muncă, li se plătește o compensație bănească pentru închirierea (subînchirierea) spațiului locativ (în continuare compensație) în cuantumul prevăzut de contractul de închiriere (subînchiriere) a locuinței, dar care să nu depășească salariul de funcție al acestora. În asemenea circumstanțe, plata pentru chirie îi revine serviciului financiar al Ministerului Afacerilor Interne, autorităților administrative şi instituțiilor din subordine, acestea urmând a efectua plata compensaţiei respective. La acest subiect, urmează a fi consultată şi hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.646 din 10 iulie 2018. Prin care a fost aprobat un regulament cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne din Republica Moldova.
Accentuează că în prezenta speţă, purtătorul obligaţiei de executare a hotărârii judecătoreşti faţă de reclamant este debitorul procedurii de executare, după cum urmează: Consiliul mun. Chişinău şi Primăria mun. Chişinău. Reieşind din norma legală citată mai sus, colaboratorilor structurilor de poliţie li se acordă spaţiu locativ cu titlu de posesie şi folosinţă, dar nicidecum de dispoziție (dreptul de proprietate asupra imobilului nu se transmite, ci doar atributul de folosire, utilizare), iar intervalul de acțiune a acestui drept este direct proporțional cu durata de activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne sau a subdiviziunilor acestuia. Prin urmare, asigurarea cu spaţiu locativ este o facilitate care produce efecte pe o perioadă determinată.
Complementar celor expuse, precizează că în anumite situații acordarea de satisfacții pecuniare/băneşti nu constituie o regulă generală. În acest context, notează că în materia drepturilor omului potrivit jurisprudenței. Astfel, la caz, accentuează că în speţă este relevantă jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului în cauzele în care raporturile de muncă ale beneficiarilor de locuințe de serviciu încetează, iar hotărârile de obligare a autorităților de a asigura reclamanții cu spaţiu locativ rămân neexecutate. În cauzele Păduraru, Proţap, Malai şi alţii vs. Republica Moldova, Curtea Europeană a admis argumentul Guvernului, potrivit căruia autoritățile naționale nu mai erau obligate să le acorde reclamanților un spaţiu locativ după plecarea acestora din funcție.
Relevă că esențial pentru jurisprudența în aceste cauze a fost faptul că însăşi Curtea a acceptat argumentul Guvernului că executarea hotărârilor naționale căzuse în desuetudine din cauza circumstanței că reclamanții nu mai dețineau funcții în baza cărora fusese eligibili pentru a fi asigurați cu spaţiu locativ. Acest fapt a fost reiterat şi într-o soluție judecătorească recentă, anume încheierea Colegiul Civil,

Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 27 octombrie 2021 (cauza nr. 2ra-1669/21), unde este prezentată o situație identică, din perspectiva existenței unui titlu executoriu de acordare a unui spaţiu locativ, în baza legii cu privire la poliţie: ”În asemenea circumstanțe, instanţa de apel a concluzionat că dreptul lui Samson Alexandru la o locuință socială a apărut ca urmarea aplicării prevederilor art. 35 din Legea nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu privire la poliţie, care prevedea că colaboratorilor de poliţie li se acordă de către autoritățile administrației publice locale, cel mult după 3 ani de la angajare în serviciu, iar ofițerilor cel mult după un an de la numirea lor în funcție, spaţiu locativ sub formă de apartament sau casă separată conform normelor stabilite de legislaţia în vigoare. Deci, instanţa de apel a conchis că reclamantul nu a probat menținerea statutului calității de angajat, prin urmare, dreptul implicit subiectiv de a solicita executarea hotărârii judecătoreşti cu privire la asigurarea cu spaţiu locativ al lui Samson Alexandru a încetat odată cu încetarea raportului de muncă”. În consecință, observă că reclamantul/intimatul nu a probat menținerea statutului de angajat în acea instituție şi respectiv, dreptul implicit subiectiv de a solicita executarea hotărârii judecătoreşti cu privire la asigurarea cu spaţiu locativ a încetat odată cu încetarea raportului de muncă.

Prin urmare, solicită admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

11. În şedinţa judiciară, avocatul Natalia Culeac-Reul, ce acționează în interesele apelantului-reclamant Mihail Guzic, a solicitat admiterea cererii de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac. Referitor la apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a solicitat să fie respins, ca fiind neîntemeiat. La fel, Colegiul reține că la 7 aprilie 2025, Mihail Guzic a depus referință la cererea de apel declarată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, solicitând respingerea.

Reprezentantul apelantului-pârât Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Constantin Cachiță, a solicitat admiterea cererii de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac. Referitor la apelul declarat de Mihail Guzic, a solicitat să fie respins.

Intervenientul accesoriu Consiliul municipal Chișinău, în ședința instanței de apel, fiind legal citat prin email, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive. Concomitent, Colegiul reține că la 2 aprilie 2025, Consiliul municipal Chișinău a depus referință la cererile de apel, solicitând respingerea cererii de apel declarată de apelantul Mihail Guzic, cu admiterea cererii de apel declarată de apelantul Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Intervenientul accesoriu executorul judecătoresc Grigore Stoian, în ședința instanței de apel, fiind legal citat prin email, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive.
Prin urmare, a fost dispusă examinarea cererilor de apel în lipsa participanților la proces care nu s-au prezentat, or, în conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

12. Audiind participanții prezenți la proces, analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul atestă că cererile de apel sunt drept neîntemeiate şi care urmează a fi respinse, din următoarele motive.
13. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelanții respectând acest termen.
14. În conformitate cu art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.
15. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
16. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
17. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.
18. Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 alin.(1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.
19. Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu

se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).

20. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
21. Instanţa de apel menţionează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.
22. În opinia Colegiului, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.
23. Colegiul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.
24. Obiectul prezentelor cereri de apel, așa cum a fost reflectat în instrumentele de atac, este manifestat prin dezacordul apelantului Mihail Guzic cu admiterea doar parțială a cererii de chemare în judecată, iar dezacordul apelantului Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu admiterea cererii de chemare în judecată.
25. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul atestă că prin hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009 a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de către Mihail Guzic și a fost recunoscut dreptul lui împreună cu membrii familiei sale la asigurarea cu spaţiu locativ conform legislației locative în vigoare, a fost obligat Consiliul municipal Chişinău să-i acorde lui Mihail Guzic şi membrilor familiei lui spaţiu locativ

sub forma unui apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislaţia locativă în vigoare (f.d.30-33).

26. Prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, a fost respins recursul declarat de Consiliul municipal Chişinău și a fost menținută hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009 (f.d.34-37).
27. La 9 octombrie 2009, Mihail Guzic s-a adresat cu cereri către șeful Oficiului de executare a sectorului Centru, Primarul general al municipiului Chişinău şi Consiliului municipal Chişinău, prin care a solicitat executarea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009.
28. Prin încheierea nr. 12-884/09 din 12 iunie 2009 executorul judecătoresc Oleg Ungureanu a primit spre executare documentul executoriu şi a stabilit un termen de 15 zile Consiliului municipal Chişinău de a executa benevol hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009 (f.d.28).
29. Colegiul atestă că la 22 mai 2024, titlul executoriu nr. 3-1290/2009 din 5 mai 2009 emis de instanţa de contencios administrativ a Curţii de Apel Chişinău prin care s-a hotărât obligarea Consiliului municipal să-i acorde lui Mihail Guzic şi membrilor familiei lui spaţiu locativ sub forma unui apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislaţia locativă în vigoare nu este executat.
30. La 11 mai 2018, executorul judecătoresc Grigore Stoian, a dispus primirea spre executare a documentului executoriu nr. 3-1290/08 emis de Curtea de Apel Chişinău la 5 mai 2009 şi a intentat procedura de executare (f.d.73-74).
31. Prin scrisoarea din 25 mai 2018, Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova a comunicat lui Mihail Guzic despre faptul că a expediat demers în adresa Consiliului municipal Chişinău privind întreprinderea tuturor măsurilor prevăzute de lege în vederea executării documentului executoriu, invocând, totodată, că ținând cont că executorul judecătoresc Victor Caţer a restituit documentul executoriu, potrivit art. 86 alin (3) Codul de executare, restituirea documentului executoriu către creditor nu împiedică prezentarea lui repetată spre executare (f.d.45).
32. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2018 s-a admis parţial cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenienți Consiliul municipal Chişinău, executor judecătoresc Victor Caţer, s-a constatat încălcarea dreptului reclamantului Mihail Guzic prevăzut de Articolul 6 a Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale şi Articolul 1 al Protocolului 1 Adițional la Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale de către Statul - Republica Moldova, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin

decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, s-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui Mihail Guzic suma de 30000 lei cu titlu de prejudiciul prejudicial moral cauzat pentru neexecutare în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menţinută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, pentru perioada de timp din 3 iulie 2012 până la depunerea cererii de chemare în judecată pe 21 martie 2018, s-au încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui Mihail Guzic suma de 3000 lei, cheltuielile de asistență juridică, în rest, pretențiile privind repararea prejudiciului moral, a cheltuielilor de asistență juridică şi a cheltuielilor de judecată pentru xerocopii s-au respins ca neîntemeiate. Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 23 octombrie 2018 s-au respins cererile de apel declarate de către Mihail Guzic şi Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova şi s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2018. Prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie 23 ianuarie 2019, recursurile declarate de Mihail Guzic şi Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova au declarate inadmisibile.

33. La 30 septembrie 2021 reclamantul Mihail Guzic a depus o altă cerere de chemare în judecată, pe o alta perioadă de neexecutare de la 21 martie 2018 până la 30 septembrie 2021, împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian în baza Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, nr. 87 din 21 aprilie 2011. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, Primăria municipiul Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielilor de judecată. Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 16 iunie 2022 a fost admis apelul declarat de Mihail Guzic împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021. S-a casat hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, Primăria municipiului Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului

încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi cheltuielilor de judecată, şi s-a emis o hotărâre, prin care: s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, Primăria municipiului Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielilor de judecată, s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu, s-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova în beneficiul lui Mihail Guzic suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în legătură constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, în rest acţiunea înaintată privind încasarea diferenței prejudiciului s-a respins ca neîntemeiată.

34. Ulterior, au fost expediate repetat solicitări Consiliului municipal Chişinău privind informarea executorului judecătoresc despre acțiunile întreprinse în scopul executării documentului executoriu, însă de fiecare dată a fost expediat răspuns precum că executarea hotărârii instanţei de judecată nu este posibil din cauza lipsei spațiului locativ liber în municipiul Chişinău, precum şi din motivul că Consiliul municipiului Chişinău nu dispune de mijloace financiare necesare pentru construcția spațiului locativ în vederea executării hotărârilor instanţelor de judecată privind asigurarea cu spaţiu locativ a creditorilor urmăritori, comunicând inclusiv că întru soluţionarea definitivă a problemei respective Primăria municipiului Chişinău a înaintat un demers către Guvernul Republicii Moldova prin care a solicitat alocarea mijloacelor financiare pentru construcția spațiului locativ în vederea executării hotărârilor judecătoreşti definitive şi irevocabile.
35. Distinct din cele constatate, invocând încălcarea drepturilor sale garantate de legislația națională și CEDO, la 8 mai 2024, Mihail Guzic a promovat în instanță o acțiune în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, solicitând constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului moral în mărime de 400000,00 lei pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menținută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009 pentru perioada de timp din 30 septembrie 2021 – 8 mai 2024, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.
36. Iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 iulie 2024, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui

Mihail Guzic, prejudiciul moral în sumă de 50000 lei cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-1290/08 din 5 mai 2009 și cheltuielile de judecată în sumă de 7140 lei. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată

37. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, apelantul Mihail Guzic, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 iulie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.
38. La fel, nefiind de acord cu soluția primei instanțe, apelantul Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 iulie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată.
39. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererile de apel şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că soluția instanței de fond privind admiterea parțială a acțiunii, este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.
40. Colegiul reține prevederile art. 1 alin. (1) din Legea RM nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti. Iar potrivit alin.(2), aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale şi a jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului.
41. Conform prevederilor art. 2 alin. (1) din Legea RM nr. 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă. Alin.(2) prevede că repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii

judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare *reclamant*). Potrivit alin.(3), prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărîrilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare. Iar potrivit alin.(4), prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuţii de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară de către stat. Reparaţia prejudiciului se face de la bugetul de stat. Potrivit prevederilor alin.(6), mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant.

42. Conform prevederilor art. 4 alin.(1) din Legea RM nr. 87 din 21 aprilie 2011, sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.
43. Raportând la caz prevederile legale sus menționate, Colegiul constată că instanța de fond just a admis parțial acțiunea depusă de Mihail Guzic, reținând faptul că pînă la data înaintării prezentei acțiuni – 8 mai 2024, nu a fost executată hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, fapt confirmat prin înscrisurile anexate la dosar.
44. Sub acest aspect, Colegiul remarcă că executarea hotărârii judecătoreşti constituie parte integrantă a procesului, iar Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale la art. 6 § 1 statuează că orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public şi într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent şi imparţial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa. Respectiv, cerința Convenției ca examinarea cauzei să

se facă într-un termen rezonabil, trebuie raportată la fiecare caz în parte, luând în considerare durata procedurii, natura pretențiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităților competente şi al părţilor.

45. Prin urmare, la caz, Colegiul atestă că instanța de fond just a constatat că cerința lui Mihail Guzic cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, este întemeiată și urmează a fi admisă, or, Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu a executat sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral.
46. Colegiul constată că hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, a rămas neexecutată pînă la momentul depunerii cererii de chemare în judecată la 8 mai 2024.
47. Potrivit practicii Curții Europene a Drepturilor Omului dezvoltată în hotărârile: (*Prodan contra Moldovei din 18 mai 2004*), (*Ţîbîrneac contra Moldovei din 16 octombrie 2007*), (*Sîrbu contra Moldovei din 15 iunie 2004*), Curtea a constatat că articolul 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale asigură oricărei persoane dreptul de a înainta orice pretenție cu privire la drepturile şi obligaţiile sale cu caracter civil în faţa unei instanţe judecătoreşti sau tribunal; în acest fel el cuprinde „dreptul la o instanţă”, din care dreptul de acces, adică dreptul de a institui proceduri în faţa instanţelor judecătoreşti în litigii civile. Totuşi, acest drept ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui Stat Contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă şi obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părţi. Ar fi de neconceput ca articolul 6 § 1 să descrie în detaliu garanțiile procedurale oferite părţilor aflate în litigiu – proceduri care sunt echitabile, publice şi prompte – fără a proteja executarea hotărârilor judecătoreşti; a interpreta articolul ca referindu-se în exclusivitate la accesul la o instanţă şi îndeplinirea procedurilor ar putea duce la situații incompatibile cu principiul preeminenţei dreptului, pe care Statele Contractante şi-au asumat angajamentul să-l respecte atunci când au ratificat Convenţia. Executarea unei hotărâri pronunţate de orice instanţă trebuie, prin urmare, privită ca o parte integrantă a „procesului” în sensul articolului 6 (*a se vedea Hornsby v. Greece, hotărâre din 19 martie 1997, Reports 1997-II, p.510, § 40*).
48. Totodată, la aprecierea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătoreşti urmează a fi luate în considerare anumite criterii precum complexitatea cauzei ce se apreciază de asemenea după caz şi individual; comportamentul părţilor care include aprecierea comportamentului reclamantului şi a autorităților; şi miza (interesul) pentru reclamant ce relevă

importanța sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la un termen nerezonabil.

49. La aprecierea comportamentului reclamantului-apelant, Colegiul atestă că Mihail Guzic a întreprins acțiunile necesare în vederea executării hotărârii judecătorești, a depus cereri în adresa executorului judecătoresc, în instanța de judecată cu privire la neexecutarea hotărârii judecătorești, în adresa Curții Europene a Drepturilor Omului.
50. Respectiv, se atestă cu certitudine că neexecutarea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, nu poate fi imputată lui Mihail Guzic, şi pe cale de consecință urmează a fi analizat comportamentul autorităților implicate în neexecutarea acestei hotărâri, care sunt responsabile de executarea acestui act judecătoresc, or, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral, material, revine statului.
51. Colegiul remarcă, că instanța de fond just a reținut că debitorul executării este o autoritate de stat - un organ al administrației publice locale, Consiliul municipal Chișinău, care nu a executat hotărârea judecătorească, invocându-se drept motiv lipsa spațiului locativ și a mijloacelor financiare suficiente pentru construirea locuințelor sociale.
52. Respectiv, instanța de fond just a reținut că din materialele dosarului rezultă că procedura de executare a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009 a fost intentată la 12 iunie 2009 și se află spre executare silită în procedura executorului judecătoresc Grigore Stoian, însă până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, această hotărâre nu a fost executată, fiind încălcat dreptului lui Mihail Guzic la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009.
53. Colegiul reține că anterior prin hotărâri judecătorești irevocabile s-au admis parţial pretențiile înaintate de Mihail Guzic privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a documentului executoriu nr. 3-1290/09 din data de 5 mai 2009 emis de Curtea de Apel Chişinău, iar în speță reclamantul solicită încasarea prejudiciului moral în acest sens, pentru perioada ulterioară de timp pentru neexecutarea hotărârii menţionate, de la 30 septembrie 2021 până la 8 mai 2024.
54. La fel, de la data emiterii deciziei Curţii de Apel Chişinău din 16 iunie 2022 prin care s-a constatat încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a documentului executoriu nr. 3-1290/09 din data de 5 mai 2009 emis de Curtea de Apel Chişinău, cu privire la obligarea Consiliului mun. Chișinău să acorde spațiu locativ cet. Mihail Guzic și familiei sale, conform normelor locative în vigoare, a rămas în continuare fără executare până la adresarea lui Mihail Guzic cu prezenta cerere de chemare în judecată.

55. Colegiul reține că prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, Primăria municipiul Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielilor de judecată.
56. Iar prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 16 iunie 2022 a fost admis apelul declarat de Mihail Guzic împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021. S-a casat hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, Primăria municipiului Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi cheltuielilor de judecată, şi s-a emis o hotărâre, prin care: s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, Primăria municipiului Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielilor de judecată, s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu, s-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova în beneficiul lui Mihail Guzic suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în legătură constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, în rest acţiunea înaintată privind încasarea diferenței prejudiciului s-a respins ca neîntemeiată.
57. Astfel, instanța de fond just a reținut că potrivit art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sânt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane.
58. Sub acest aspect, Colegiul atestă că instanța de fond just a menționat că nici în termenul stabilit pentru executarea benevolă și nici ulterior până la 8 mai 2024 data adresării cu prezenta cerere, documentul executoriu emis în baza

hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009 nu a fost executat de către debitor.

59. Prin urmare, Colegiul atestă că instanța de fond just a constatat că autoritățile naționale nu au întreprins careva acțiuni concrete şi măsurile necesare în vederea executării hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, din care motiv documentul executoriu nr. 3-1290/08 din 5 mai 2009, este neexecutat până în prezent la data depunerii cererii de chemare în judecată, iar solicitarea creditorului Mihail Guzic este evidentă, fiind bazată pe dreptul acestuia la asigurarea cu spațiu locativ.
60. În astfel de circumstanțe, instanța de fond just a conchis că este cert stabilit că, reclamantului Mihail Guzic i-a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, nefiind prezentate probe în aspectul că debitorul executării a întreprins măsuri suficiente de înlăturare a încălcărilor admise în procedura de executare a titlului executoriu până la depunerea cererii de chemare în judecată, or, statul are obligația pozitivă să organizeze un sistem de executare al hotărârilor judecătorești care să fie efectiv atât de drept, cât și în practică, precum și să asigure executarea acestora fără întârziere necuvenite.
61. Sub acest aspect, Colegiul constată că instanța de fond just a constat că hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, nu a fost executată până în prezent și anume până la data depunerii cererii de chemare în judecată 8 mai 2024, astfel fiindu-i încălcat dreptul lui Mihail Guzic, la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, garantat de art. 6 par.1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului şi libertăților fundamentale.
62. Conform art. 2 alin. (3) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare.
63. Articolul 2 alin. (6) al Legii enunțate, statuează că, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a

instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant.

64. Conform prevederilor art. 5 alin. (1) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.
65. Conform prevederilor art. 2037 alin. (1) şi (2) din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.
66. Unul din criteriile determinative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că suma adjudecată trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirii trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensator şi nu trebuie să constituie nici sumă excesivă şi nici venit nejustificat. Scopul sumei stabilite cu titlu de satisfacție echitabilă este exclusiv de a-i acorda reclamantului o reparație pentru prejudiciul pe care acesta l-a suferit, ce constituie o consecință a încălcării constatate.
67. Aşadar, la aprecierea cuantumului compensației pentru prejudiciu moral, instanţa de judecată trebuie să ţină cont de comportamentul părţilor, importanţa procesului pentru reclamant, precum şi de durata neexecutării hotărârii judecătoreşti, fiind apreciat ce a pierdut persoana pe plan fizic, psihic, social, profesional şi familial, atât la moment, cât şi pentru viitor.
68. Caracterul şi gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanțe în care a fost cauzat prejudiciul, precum şi statutul social al persoanei vătămate.
69. Despăgubirea acordată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în legătură cu daunele morale este menită să furnizeze o compensație financiară pentru un prejudiciu moral, cum ar fi suferințe fizice sau psihice. Dacă se stabileşte existenţa unor astfel de daune şi în cazul în care Curtea consideră că este

necesară o compensaţie bănească, ea va face o evaluare pe o bază echitabilă, luând în considerare standardele care decurg din jurisprudenţa sa.

70. Distinct din cele constatate, Colegiul atestă că instanța de fond just a reținut că cauzarea prejudiciului moral a lui Mihail Guzic, se confirmă inclusiv și prin faptul că Mihail Guzic este pensionar la moment, a activat în cadrul ***** al Ministerului Afacerilor Interne a Republicii Moldova.
71. Prin urmare, reieșind din criteriile prevăzute de lege pentru determinarea unei reparații echitabile a prejudiciului invocat, în funcție de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a survenit neexecutarea, precum şi de pretențiile invocate, de complexitatea cauzei, de comportamentul părţilor, de conduita autorităților publice, de durata încălcării şi de importanța procesului pentru Mihail Guzic, Colegiul constată că instanţa de fond just a considerat că suma de 50000,00 lei (cincizeci mii lei, 00 bani), cu titlu de prejudiciu moral, este suficientă pentru acoperirea prejudiciului, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009 în perioada 30 septembrie 2021 – 8 mai 2024 şi este una proporţională cu sumele acordate de instanțele naționale, cât şi de Curtea Europeană pe cazuri similare.
72. Concomitent, Colegiul remarcă, că instanța de fond just a constatat că din momentul adoptării hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009 privind acordarea spațiului locativ lui Mihail Guzic, autoritățile publice responsabile nu au găsit un remediu eficient pentru executarea documentului executoriu, circumstanță care îi creează reclamantului Mihail Guzic o stare de incertitudine și executarea documentului executoriu irevocabil devine iluzoriu.
73. La caz, instanța de fond just a admis parțial acțiunea depusă de Mihail Guzic, a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.
74. În această ordine de idei, Colegiul apreciază cu certitudine caracterul formal al argumentelor apelanților, care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste argumente nu au fost confirmate prin alte probe relevante și admisibile.
75. Concomitent, Colegiul reține că potrivit prevederilor art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.
76. Conform prevederilor art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: i) cheltuielile de asistență juridică.

77. Conform prevederilor art. 94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.
78. Conform prevederilor art. 96 alin. (1), (1^1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.
79. În așa împrejurări, reținând dispozițiile sus menționate, în legătură cu faptul că cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Guzic, a fost admisă parțial, Colegiul constată că instanța de fond just a admis pretenția privind compensarea cheltuielilor de judecată, dispunând spre încasare de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Mihail Guzic, suma de 7140,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, cheltuieli pe care Colegiul le consideră ca fiind necesare și rezonabile.
80. În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanți, citate supra, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.
81. În final, instanţa de apel subliniază că, contrar prevederilor articolelor 118, 121 Cod de procedură civilă, apelanții, în fața instanţei de fond, nu au adus careva probe în susținerea poziției și pretențiilor lor și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a admis parțial acțiunea.
82. În plus, este important de remarcat faptul că apelanții, utilizând calea de atac nu au prezentat în instanța de apel probe, pe care nu au avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.
83. În așa împrejurări, Colegiul reiterează că, concluziile primei instanţe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererilor de apel, ca fiind neîntemeiate.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. a), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E :

Se resping, din lipsă de temei, cererile de apel declarate de apelantul Mihail Guzic și de apelantul Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 iulie 2024.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul: Ana Panov

Judecătorii: Diana Corlăteanu

Lucia Bagrin